

Fältprovning av betong under 20 år

Vad har vi lärt oss?

Om kloridinträngning och kloridtröskelvärden

Peter Utgenannt
CBI Betonginstitutet

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Bakgrund

Vad har vi lärt oss

Hur kan resultaten användas i praktiken

**Framtiden:
Pågående och planerad forskning**

Trondheim

Borås RV 40

Träslövsläge hamn

Ölandsbron

Öresundsbron

Köping 3 februari 2015 - P. Utgenannt

Ölandsbron byggdes 1972
Efter 10 år upptäcktes
omfattande korrosionsskador
Efter 20 år reparerades bron till en
kostnad som var 4 gånger högre än
den ursprungliga byggkostnaden

För lågt cementinnehåll
För högt vct
För litet täckskikt
Porös ballast
Bräckt vatten (~0,4 % Cl)
För tidig avformning
Källa: Hans Ingvarsson, Trafikverket

Kollad 3 februari 2015 - P. Utgerann

Öresundsförbindelsen började
byggas 1995 och invigdes 2000

Träslövsläge hamn

Ölandsbron

Öresundsbron

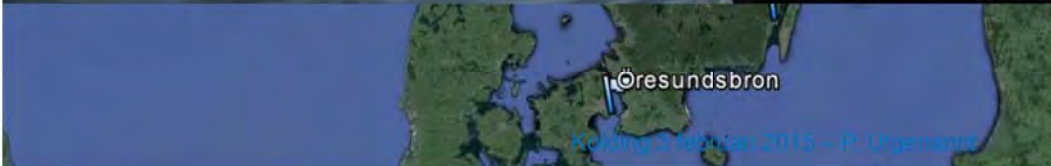
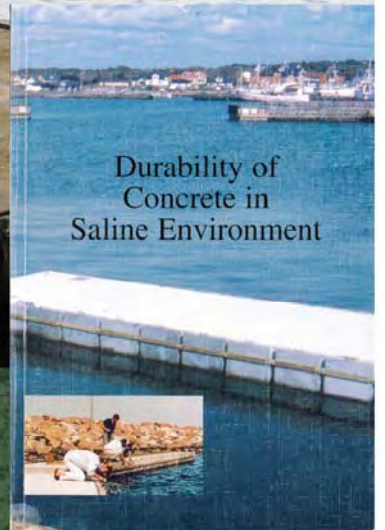
Kollad 3 februari 2015 - P. Utgerann

Fältprovplatsen i Träslövsläge byggdes 1991. Ett 40-tal betongsammansättningar.

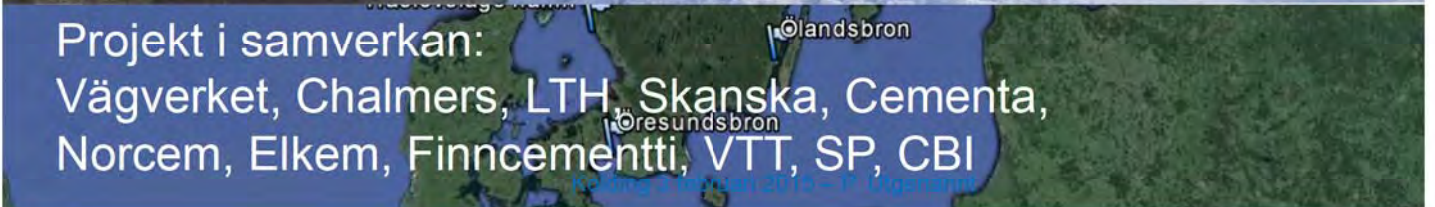
Projekt i samverkan:
Cementa, SP, CBI

Fältprovplatsen vid RV 40 byggdes 1995. Ett 100-tal betongsammansättningar.

Projekt i samverkan:
Vägverket, Chalmers, LTH, Skanska, Cementa,
Norcem, Elkem, Finncementti, VTT, SP, CBI

Syfte med provplatserna:

Val av betongkvalitet till Öresundsförbindelsen

Öka kunskapen om beständigheten hos betong tillverkad med olika bindemedel i olika miljöer

Utveckla och kalibrera modeller för olika nedbrytningsmekanismer

Validera laboratorieprovningmetoder mot verkligheten

Möjliggöra utveckling av nya material, tex nya bindemedel och ytbehandlingsmedel

**Ge byggherrar och entreprenörer
underlag för att kunna göra säkra materialval
samt
Möjliggöra tillförlitliga bedömningar
av återstående livslängd**

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Vad har vi lärt oss?

Kloridinträngning

Korrosion / Kloridtröskelvärden

Salt-frostbeständighet

ASR (EU-projektet Partner)

Ytbehandling / Klotterskydd

Självrengörande ytor (titaniumdioxid)

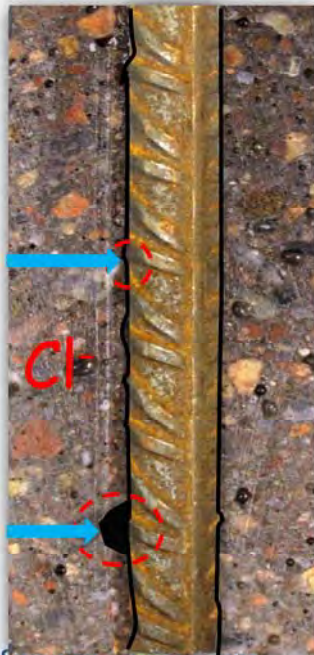
Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Tröskelvärden för kloridinitierad armeringskorrosion

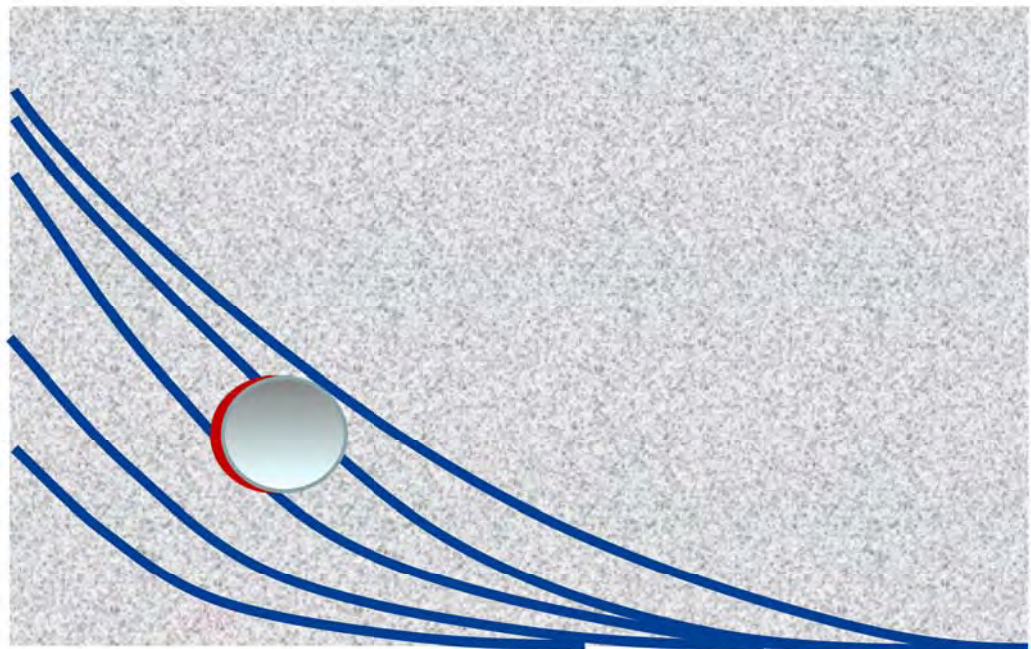

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Cl^-

 Cl^-

Hur snabbt tränger kloriderna in i betongen ?
Vilken kloridhalt krävs för att korrosion skall initieras ?

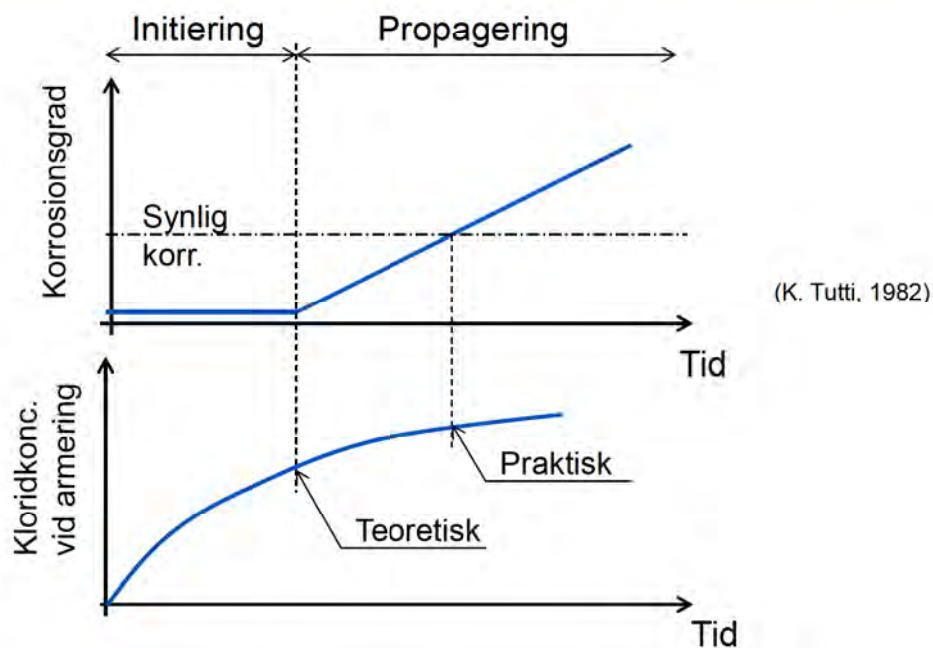

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Definition - kloridtröskelvärde

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Faktorer som påverkar tröskelvärden

- Exponeringsmiljö
- Defekter i kontaktytan mellan stål/betong
- Typ av bindemedel:
  - pH-värde i porlösningen
  - Kloridbindningskapacitet och transport av joner och gaser
- Stålytans egenskaper
- Hydratationsgrad och vattenbindemedelstal

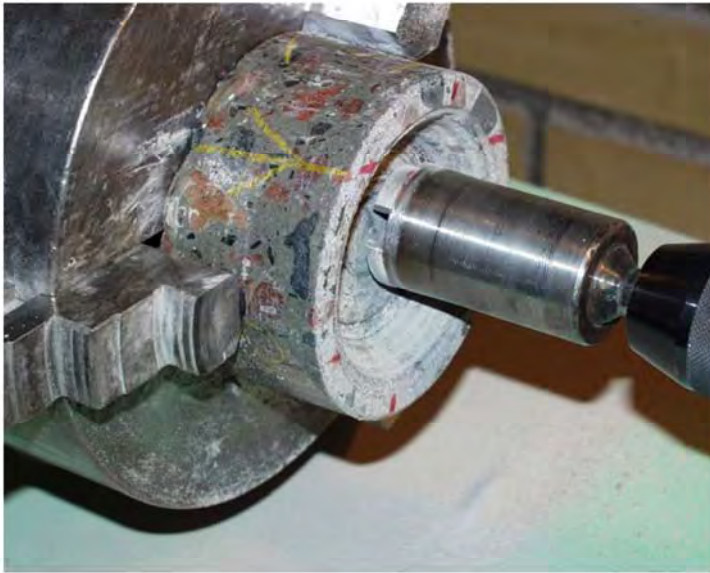

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Total kloridjonkoncentration

- vikt-% cem.
- vikt-% betong

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Bedömning av pågående korrosion

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Kloridinträngning

Prof. Tang Luping
Chalmers/CBI

Chloride Ingress in Concrete Exposed to Marine Environment
-Field data up to 20 years' exposure

Dimitrios Boubitsas
Tang Luping
Peter Utgenannt

Tekn Lic Dimitrios Boubitsas
CBI

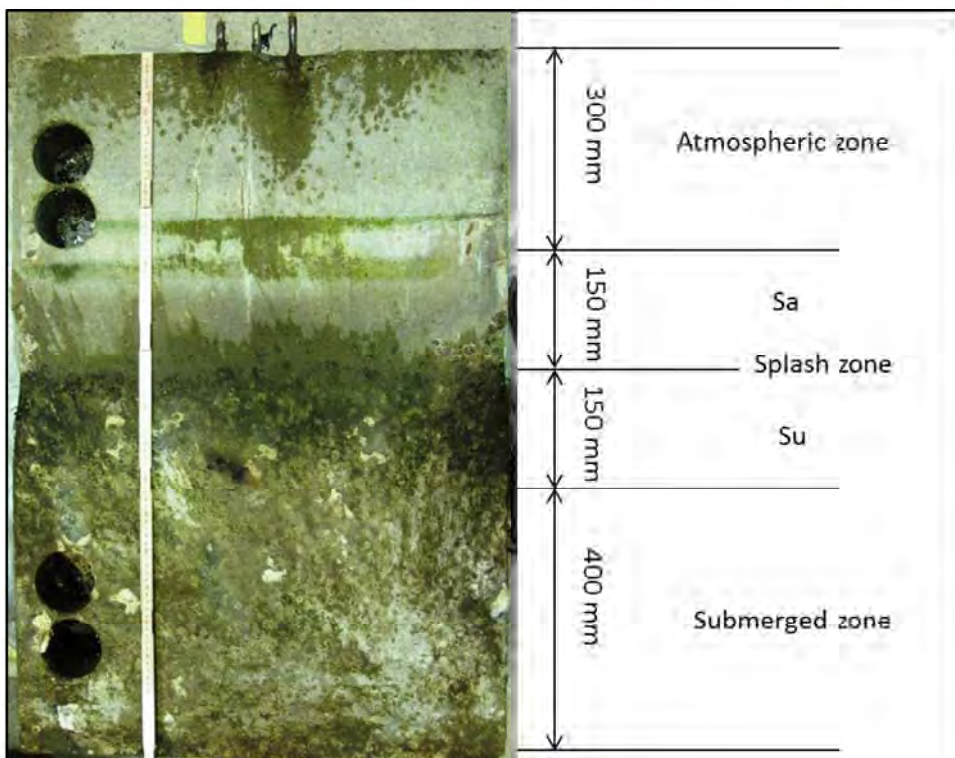

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

part of the
SP Group

Concrete slab for sampling

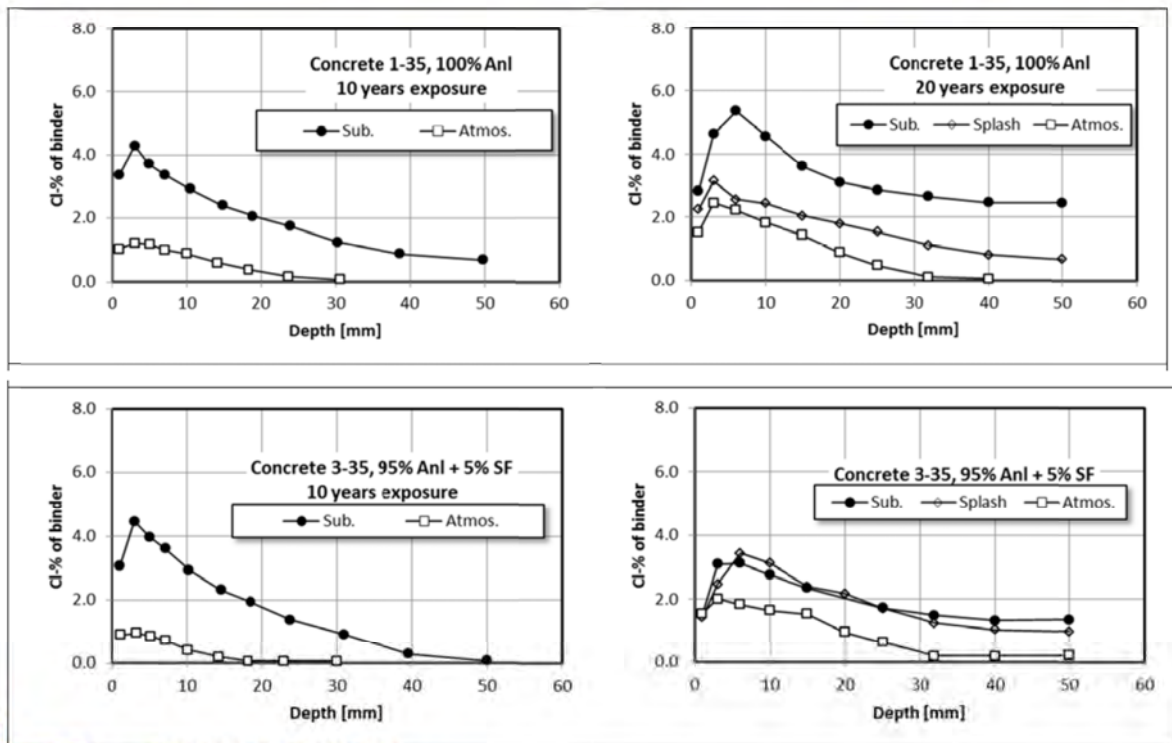
Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Kloridprofiler efter 10 resp. 20 års exponering

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

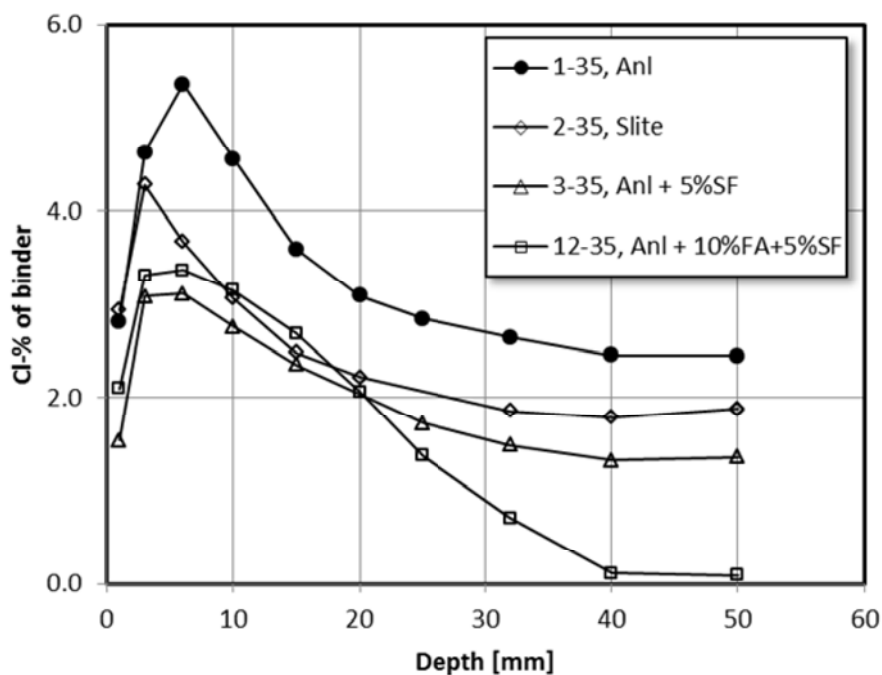
Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

part of the
SP Group

Kloridinträngning – olika bindemedel

Submerged zone, w/b 0.35

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

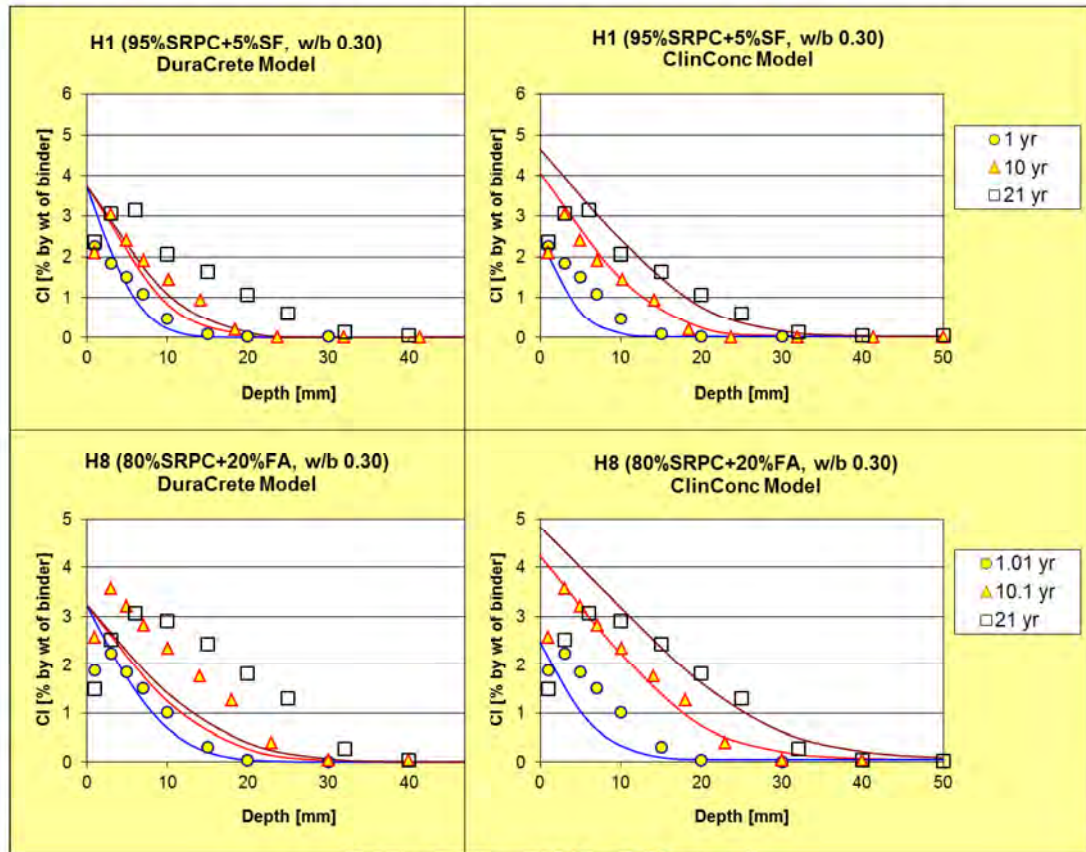
Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

part of the
SP Group

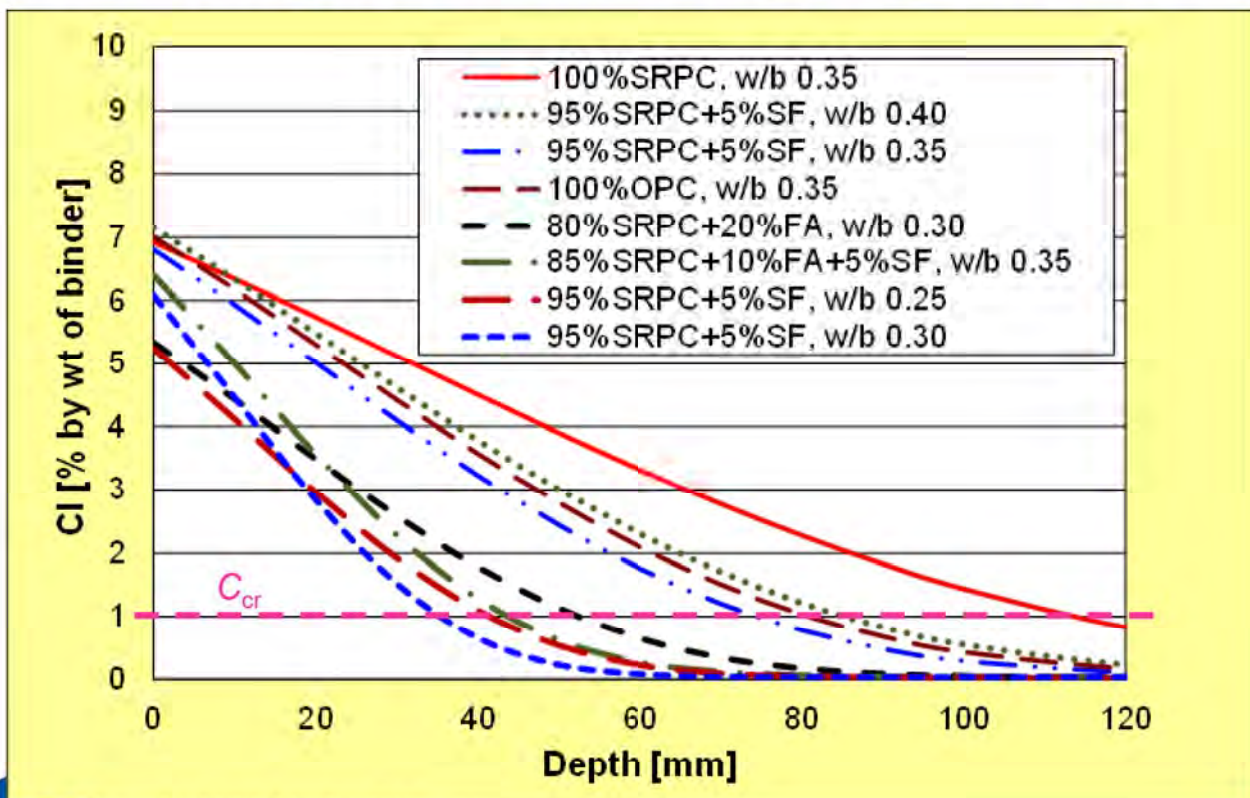
Modellering av kloridprofiler (låga w/b och med Silika/Flygaska)

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Beräkning av kloridinträngning efter 100 år

Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Slutsatser

- Generellt är kloridinträngningen högre i undervattenzonen än i skvalpzonen och i atmosfärszonen
- Bindemedel med flera delmaterial, så som flygaska och silika kan effektivt reducera kloridinträngningen.
- Den empiriska DuraCrete modellen underskattar kloridinträngningen för betong med låga vattenbindemedelstal och med puzzolanska delmaterial.
- Den mekanismbaserade ClinConc-modellen ger rimligt god förutsägelse av kloridinträngningen från 1 upp till 20 års ålder.
- Nödvändigt täckskikt för att uppnå 100 års livslängd varierar mycket beroende på bindemedelstyp.

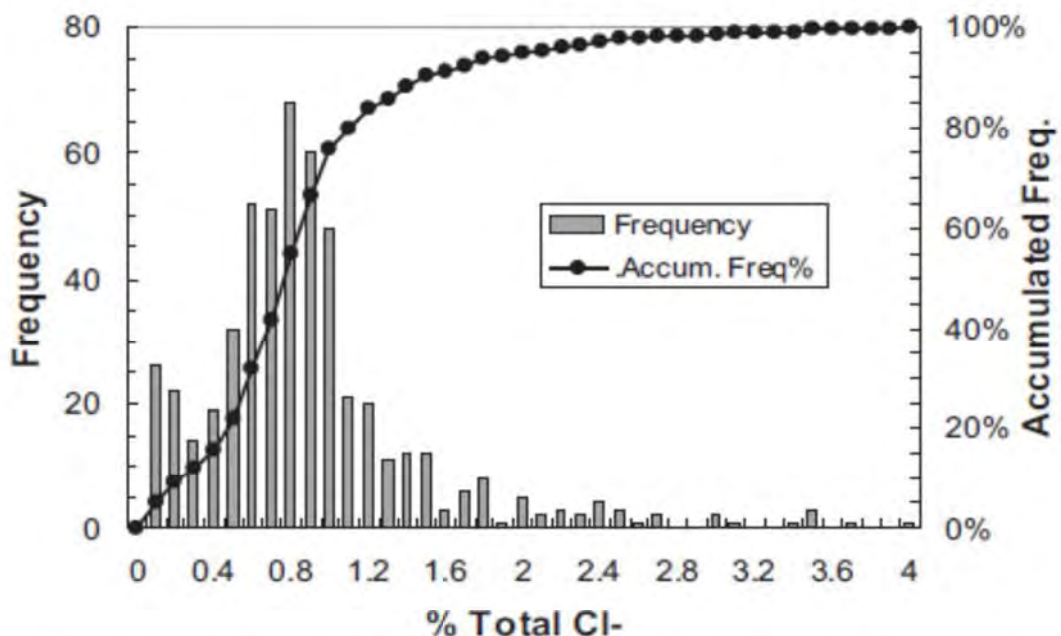

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Kloridtröskelvärden

Kloridtröskelvärden funna i litteraturen, uttryckt som procent klorider i förhållande till bindemedelsvikten (Alonso and Sanchez 2009).

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Experimentellt arbete

Icke-destruktiv mätning med RapiCor.

Visuell besiktning

Uppmätning av kloridhalten vid armeringsjärnen

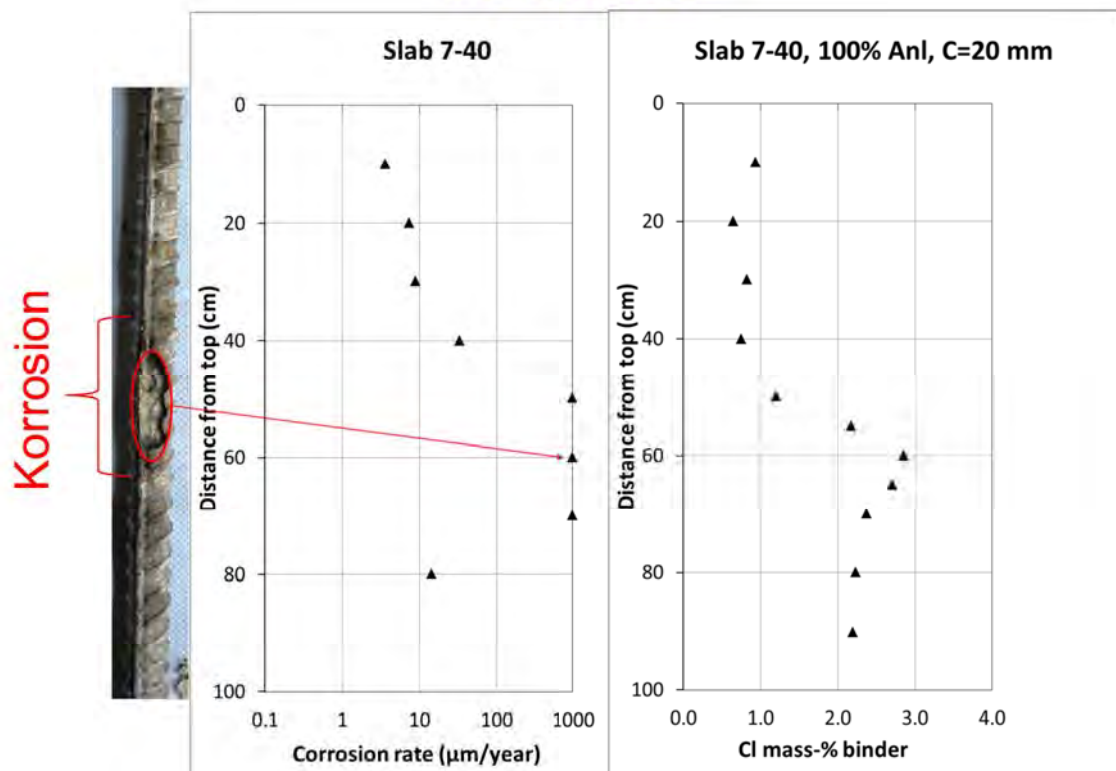

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Resultat

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Kloridhalt nära armeringsjärn som korroderar med en viss hastighet

Concrete	Binder:w/b:air%/ Rebar	Cover [mm]	Diameter [mm]	Corrosion rate [$\mu\text{m}/\text{yr}$]	Cl% wt of binder ^a
1-35	SRPC:0.35:6/b1	10	12	~50 (~20 ^b)	2.4 (3 ^b)
2-35	OPC:0.35:6/b2	25	20	~40 (~30 ^b)	2 (1.7 ^c)
2-50	OPC:0.5:6/b1	10	12	~20 (~70 ^b)	2.4 (3 ^c)
2-50	OPC:0.5:6/b2	15	12	~15 (~10 ^b)	2 (1.1 ^c)
3-351	SRPC+5%SF:0.35:6/b1	20	20	~70 (~40 ^b)	2 (1.8 ^c)
6-35	SRPC+5%SF:0.35:2/b1	25	20	~15 (~10 ^b)	1.2 (0.9 ^c)
6-35	SRPC+5%SF:0.35:2/b2	20	20	~80 (~70 ^b)	1.4 (1.2 ^c)
7-35	SRPC+5%SF:0.35:2/b1	20	20	~30 (~100 ^b)	2.2 (1.1 ^c)
7-35	SRPC:0.35:2/b2	15	20	~45 (~40 ^b)	2.4 (1.5 ^c)
8-40	OPC:0.4:2/b1	20	20	~10 (~5 ^b)	2.3 (1 ^c)
12-35	SRPC+5%SF+10%FA:0.35:6/b1	10	12	~15 (~5 ^b)	3.2 (3 ^c)
12-35	SRPC+5%SF+10%FA:0.35:6/b2	15	12	~10 (<5 ^b)	2.7 (2 ^c)
H1	SRPC+5%SF:0.3:2/b1	20	12	~20 (<5 ^b)	1.1 (0.5 ^c)

^b data after 13 years' exposure (Tang et al. 2005).

^c data after 10 years' exposure (Tang 2003b).

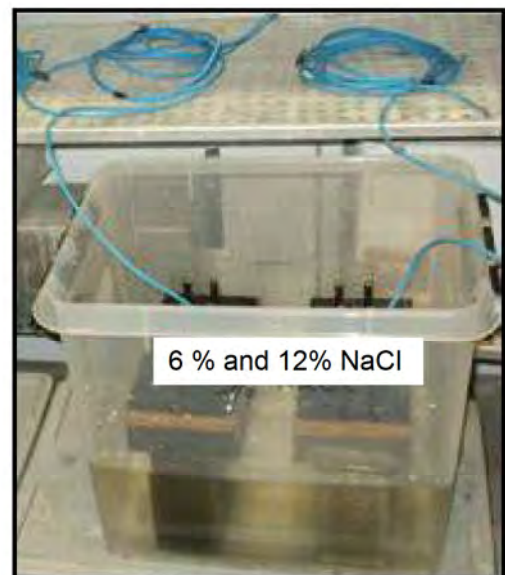
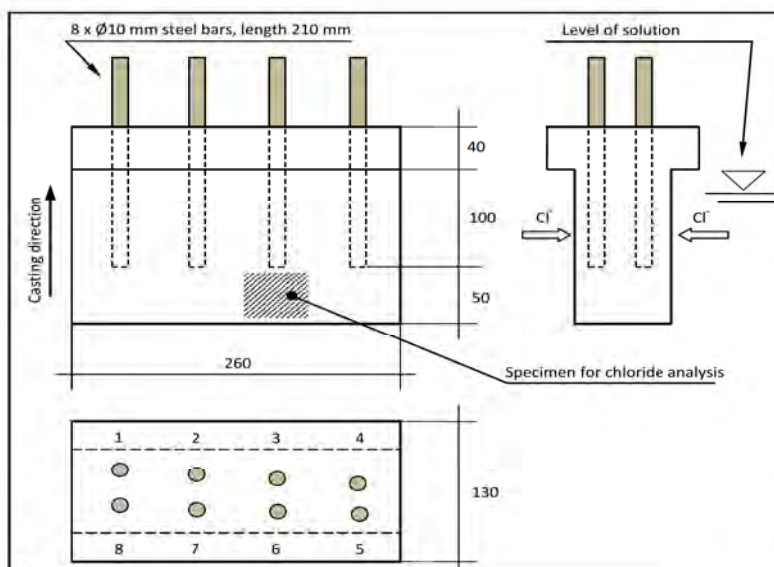
Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

part of the
SP Group

Laboratorieförsök

Två cementtyper: A – CEM I, B – CEM II A/LL

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

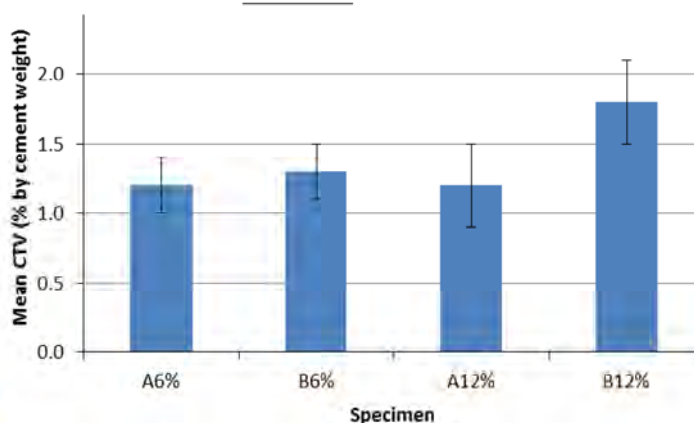
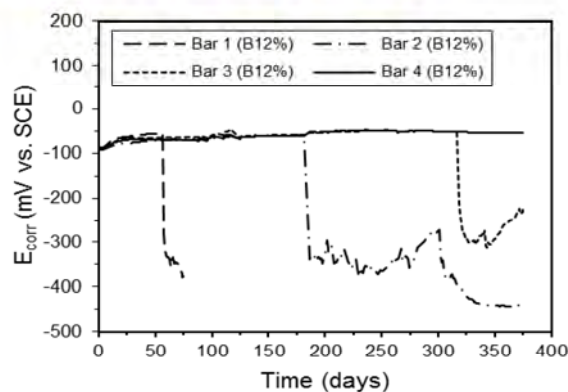
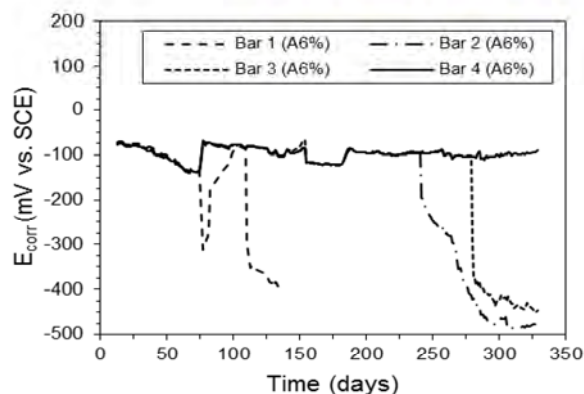
Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

part of the
SP Group

Resultat från laborieförsök

Swedish Ce
Concrete Ri

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

part of the
SP Group

Slutsatser

- Ett kloridtröskelvärde på 1 % av bindemedelsvikten verkar gälla för vanliga Portlandcement, sulfatresistenta Portlandcement och Portlandcement blandade med 5 % silika och med w/b-tal mellan 0,3 och 0,5.
- För bindemedel med 5 % silika och 10 % flygaska med w/b-tal 0.35, finns resultat som indikerar att kloridtröskelvärdet kan vara så högt som 2 % av bindemedelsvikten.
- Resultat från pågående laborieförsök är i linje med resultat från fältprovning efter 20 års exponering.
- Det återstår många frågetecken att rätta ut
  - Hur påverkar stålets kvalitet kloridtröskelvärdet?
  - Hur påverkar bindemedelstypen kloridtröskelvärdet?

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

part of the
SP Group

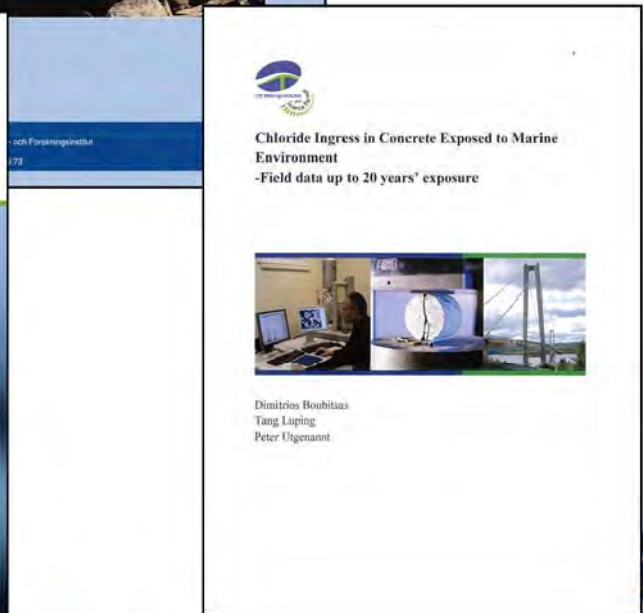
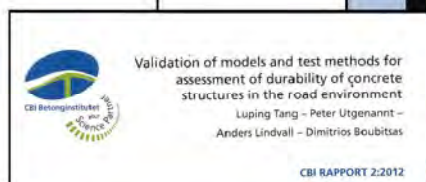
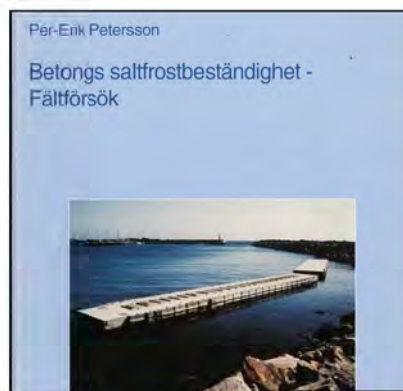
Hur kan resultaten användas och göra nytta?

- Unika data för utveckling och kalibrering av nedbrytningsmodeller
- Som grund vid kravställande och i standarder, tex nationell anpassning till EN 206:
  - Vilka bindemedel är lämpliga i vilka exponeringsklasser
  - Vilka täcksikt är lämpliga
- Kalibrera laboratorieprovningmetoder mot fältdata
- Unika provplatser för utveckling av nya material och system

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Swed
Conc

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Framtiden: Pågående och planerad forskning

Fol-samarbete med Statens vegvesen
Vegdirektoratet:

Ett 10-tal betongkvaliteter med olika
bindemedel skall testas i laboratoriet och
placeras ut vid Riksväg 40.

Tillverkning av betong med norska material.
Omfattande provning i laboratoriet och i fält.

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Framtiden: Pågående och planerad forskning

Projekt i samarbete med Chalmers, LTH och
Cementa om 20 års-uppföljning av provkroppar
exponerade vid Riksväg 40 – Salt-frost,
kloridinträngning, korrosion. Vidareutveckling av
nedbrytningsmodeller.

Swedish Cement and
Concrete Research Institute

Kolding 3 februari 2015 – P. Utgenannt

Tack för uppmärksamheten!